

Sverre Kjeldstadli død

Sverre Kjeldstadli ble ikke mer enn 45 år. Døden rammet ham brått i Milano like før påskehelga. Det var hjertet som sviktet.

Dit hadde han reist for å delta i den internasjonale kongress av antinazistiske motstandsbevegelser.

Mange land var representert, men likevel var Kjeldstadli en av forgrunnsskikkelsene. Den stillfærende telemarkingen skulle holde foredrag om motstandsbevegelsen i Norge.

Neppe noen andre i vårt land satt inne med større kunnskaper om dette emne enn Kjeldstadli.

dyr så ufølsomt som disse mødrene utenfor den konvensjonelle moral. Diskret og rutinert ordnes adopsjonsformalitene — ofte et finere ord for den brutale prosess som bryter med det dypeste i vår natur: At barnet skal være hos moren. I enkelte tilfelle er det selvsagt nødvendig å gjøre det. Men hva med alle dem som vil beholde barnet? Hvilke muligheter har de? Ingen. Selvsagt er det meningsløst at det skal stå på noen hundrelapper fra kommunen til underhold av moren og barnet, men mon ikke den groveste svikten ligger hos oss alminnelige mennesker? Hva er det for en hengemyr av fordommer som skulper omkring den enkle ting at en pike får et barn uten å være gift. Det kunne skjedd med noen og hver av oss! Er vi skremt av vår egen funksjon? Når vi dynger nyfødte barn ned i blått og rosa, er det da bare fordi vi hurtigst mulig vil glemme det grove ved fødselen? Noe så forløyet som vår puritanske morsdyrkelse finnes ikke. Den er en grov parodi så lenge vi samtykker i at mange ugifte mødre behandles verre enn dyr!

— Og dette sier De som er kvinnesaks kvinne selv?

— Jada. Jeg er det. Jeg vil stå solidarisk med mitt kjønn, selv om jeg personlig ikke har noe å beklage meg over. Det er rystende eksempler på hvordan kvinner diskrimineres i dagliglivet. Men jeg vil etterlyse de klassiske kvinneidealer i dagens debatt. Kvinnen er da ikke bare noe vævert, pyntelig med hodet vakkert og tenksomt på skrå! Har De sett Michelangelos skulptur av «Pitca», kvinnen som holder den lidende Kristus i armene? Her er det da ikke bare godhet og barmhjertighet, men også kraft og styrke! Det er det jeg mener: La oss få en stoppekurvs betraktning som skjærer igjennom

Hans verk «Hjemmestyrkene» er det grundigste arbeid som hittil er kommet om «det skjulte Norges krig». Seks år brukte han på dette arbeidet, som ikke bare ble hilst med begeistring her hjemme, men som også ble omtalt i utlandet som en vitenskapelig bedrift.

Dr. philos. Sverre Kjeldstadli var da også ualminnelig godt rustet for dette spesielle arbeid. Han hadde en detektivs evne til å finne fram til kildene, og den sanne vitenskapsmanns kompromissløse vilje til objektivitet under bearbeidelsen av det veldige stoffet.

Kjeldstadli ble født på Rjukan. Filologisk embetseksamen tok han ved Oslo Universitet. Tidlig begynte han å arbeide med historiske oppgaver. Han har skrevet sin fødebys historie, «Hamar bys eldre historie», «Numedals økonomiske og administrative historie» og lærebok i verdenshistorie for real-skolen.

Alt han gjorde er preget av hans urokkelige vilje til hederlighet og dype ansvarfølelse overfor dem han skrev om og om dem han skrev for.

Nå stod Kjeldstadli midt oppe i arbeidet med annet og siste bind av Hjemmefrontens historie. Andre må fullføre det. Den fredsomme mannen som viet de beste år av sitt liv til å skrive om krigen i Norge falt bokstavelig talt på sin post i Milano.

alt visvaset. La en kvinne stå opp i Stortinget og si: — Mine herrer. Jeg skjønner ikke alle de fine ordene. Men gjelder det ikke noe så enkelt som om en mor skal få beholde barnet, eller hvorvidt atombomben skal utslette oss?

— Atombomben? Er det de 13?

— Jeg tror den folkebevegelsen John Engh har fått i stand er noe av det største som er skjedd etter krigen. Han har min dybeste beundring. At han har orket! Jeg tror det er livsviktig at menneskelig frykt og følelse får komme til uttrykk. At vi åpner oss litt. Vi har ikke råd til å være uenig om alle ting. Vi må rive ned noen murer og oppdage at det er mye mer som binder menneskene enn splitter dem.

— Skal vi prøve å trekke en linje, fru Haavik?

— Jeg vet ikke om det finnes noen, men så De det sitatet av Henry Miller? Det stod forresten i Dagbladet:

Vi har alle del i skapelsen, vi er alle konger, alle diktere, alle musikere; vi skal blott åpne oss, blott oppdage alt det som allerede er.

103105

E
s
p

Dagbladet April - 61